

THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL TO ENHANCE LIFE AND CAREER SKILLS IN SCHOOLS OF SURAT THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

Received Date: 2025, June 19

Revised Date: 2025, August 25

Accepted Date: 2025, October 2

Bordin Thaworn*

Pichamon Sureeyaphan**

Nantaphong Milaehman**

ABSTRACT

This research aims to 1) study the current and desirable conditions of academic administration that enhance life and career skills, 2) develop an academic administration model that enhances life and career skills, and 3) examine the academic administration model that enhances life and career skills in schools under Suratthani Primary Education Service Area Office 3) The sample consists of 85 school administrators and 85 academic administration supervisors, totaling 170 people, who were selected by simple random sampling. The instruments used were a questionnaire on the current and desirable conditions, a form to check the suitability and consistency of the draft model, and a form to validate the model. The quantitative data analysis employed the mean and standard deviation, while the qualitative data analysis used content analysis.

The research findings show that

1. the current conditions of academic administration that enhance life and career skills in general and in each aspect are at a high level; the desirable conditions are at the highest level; and the ranking of priority needs is as follows: 1) development of the school curriculum, 2) measurement and assessment of learning outcomes, 3) development of the learning process, 4) educational supervision, and 5) development and use of technology media for education.

2. The academic administration model that enhances life and career skills in schools has 4 components: 1) principles of the model include academic administration, life and career skills, and participation, 2) objectives of the model are to develop an academic administration system that promotes life and career skills, 3) the operation process consists of 5 aspects of work, driven by the PDCA process, and 4) measurement and assessment focus on authentic assessments.

3. The academic administration model that enhances life and career skills is appropriate, feasible, useful, and valid at the highest level.

Keywords: The Model Development, Academic Administration, Life and Career Skills.

* Master's Degree Student in Educational Administration, Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

** Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

Corresponding author e-Mail: bordinthaworn3@gmail.com

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 19 มิถุนายน 2568

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 25 สิงหาคม 2568

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 2 ตุลาคม 2568

บดินทร์ ถาวร*

พิชามญช์ สุริยพรรณ**

นันทพงศ์ หมิแหละหมั่น**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน และหัวหน้างานบริหารงานวิชาการ จำนวน 85 คน รวมทั้งหมด 170 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความเชื่อมั่น 0.99 แบบตรวจสอบความสอดคล้องของร่างรูปแบบ และแบบตรวจสอบรูปแบบ มีค่าดัชนีความเชื่อมั่น 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนมี 4 องค์ประกอบ คือ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ ทักษะชีวิตและอาชีพ และหลักการมีส่วนร่วม 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนางานวิชาการสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ 3) กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วยงาน 5 ด้าน ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการ PDCA 4) การวัดและประเมินผลมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริง และ

3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบ การบริหารงานวิชาการ ทักษะชีวิตและอาชีพ

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Corresponding author e-Mail: bordinthaworn3@gmail.com

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากทั้งปัจจัยภายนอก เช่น โลกาภิวัตน์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และปัจจัยภายใน เช่น โครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ระบบการศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องมีการปรับตัวอย่างเร่งด่วน คุณภาพของมนุษย์ที่ได้รับการศึกษาถือเป็นดัชนีสำคัญของความสำเร็จของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมทักษะและคุณลักษณะสำหรับการใช้ชีวิตในโลกยุคใหม่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้เน้นการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ในทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ คุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ที่จะเป็พื้นฐานให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถเป็นพลเมืองที่ดีของชาติและของโลก

อย่างไรก็ตาม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 67-73) ได้สะท้อนปัญหาของระบบการศึกษาว่า ยังเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมากกว่าทักษะชีวิต ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และ EQ ที่ต่ำกว่าระดับปกติ ปัญหาเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับระบบหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล และมาตรฐานของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้รับการเน้นเพิ่มขึ้น โดยเปลี่ยนจากคำว่า “ทักษะชีวิต” เป็น “ทักษะชีวิตและอาชีพ” ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 4) ได้เสนอให้เน้นการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามทักษะ 3R8C และสามารถจัดการสุขภาวะของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารวิชาการที่เป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา (ฐานันท์ กันยา และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์, 2558, หน้า 101-110) และต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง

ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ยังครอบคลุมคุณลักษณะหลากหลายทั้งความยืดหยุ่น ความริเริ่ม ทักษะสังคม ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ (Battelle for Kids, Online, 2019) ซึ่ง รุ่งอรุณ หงส์เวียงจันทร์ (2560, หน้า 5-6) และ เอกราช พุทธสอน (2556, หน้า 1) ก็ย้ำถึงความสำคัญของการบูรณาการทักษะเหล่านี้ในการดำรงชีวิต การทำงาน และการพัฒนาความเป็นพลเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ที่แม้จะกำหนดกลยุทธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แล้วแต่ยังพบว่า นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีแนวทางชัดเจนในการส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ ทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ให้สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมกับโลกอนาคตอย่างแท้จริง

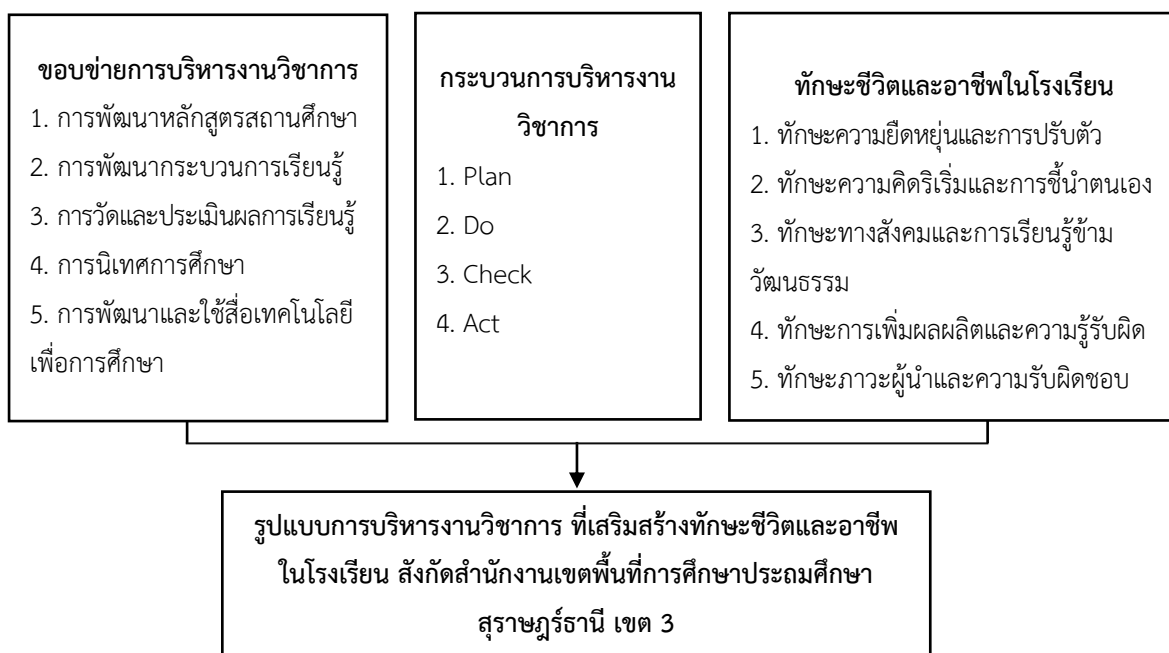
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน

กรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน ได้กรอบแนวคิดการวิจัยดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ (Concept of Model)

รูปแบบ หมายถึง แบบอย่างหรือแบบจำลองที่เหมือนของจริงที่สร้างขึ้นจากแนวคิดเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเป็นแบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เพื่ออาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการ

ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป เช่นเดียวกับ เณลิมชาติ เมฆแดง, นันทพงศ์ หมีแหละหมั่น, นรธรรพ เล็กคู่, วันฉัตร ทิพย์มาศ, ชัยวุฒิ ตรีตรอง และวัลภา หมีแหละหมั่น (2564, หน้า 559-574) และณัฐวัตร บัวพรหม (2564, หน้า 12) กล่าวว่า รูปแบบเป็นแบบอย่าง หรือแบบจำลองที่เหมือนของจริง แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ เพื่อใช้แบบแผนอธิบายโครงสร้าง องค์ประกอบ ยุทธศาสตร์ และกระบวนการ

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นกระบวนการที่เกิดการค้นพบความรู้ ความเข้าใจ หรือเทคนิควิธีการใหม่ ๆ อย่างมีเหตุมีผลและเป็นระบบ รวมทั้งการนำสิ่งที่ได้ มีการคิดค้นหรือค้นพบ มาแล้วทำการออกแบบ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้สินค้ากระบวนการผลิตและการให้บริการมีลักษณะรูปแบบ ใหม่ ๆ หรือการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ Borg & Gall (1989, p. 772) ที่กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา เป็นกระบวนการวิจัยที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาเครื่องมือ รูปแบบ หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในด้านต่าง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ (Academic Administration)

การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ ลักษณะประภา สุวรรณสมบัติ (2565, หน้า 13) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงานหรือ กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงาน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของ ศิวพร ละหารเพชร (2562, หน้า 25)

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skills)

ทักษะชีวิตและอาชีพ คือ ความสามารถในการดำรงชีวิต โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และความ เชี่ยวชาญจนสามารถรับมือกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ทักษะที่สำคัญดังกล่าว ประกอบด้วย 1) ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) ทักษะความคิดริเริ่มและการขึ้นนำตนเอง 3) ทักษะทางสังคมและการ เรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) ทักษะการเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ และ 5) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ตามแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555, หน้า 16-21)

รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ คือ การบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนา ผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในด้านการดำรงชีวิตและการเตรียมความพร้อมสู่โลกอาชีพ โดยการบริหารใน ลักษณะนี้จะเชื่อมโยงการเรียนการสอนกับทักษะในชีวิตจริง มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม (รุ่งอรุณ หงษ์เวียงจันทร์, 2560, หน้า 5-6; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 67-73)

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เป็นหน่วยงานระดับภูมิภาคที่มีภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลสถานศึกษาระดับประถมศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตร และนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3, ออนไลน์, 2565) บริบทของเขตพื้นที่นี้มีลักษณะเฉพาะในด้านภูมิศาสตร์ ทรัพยากร และความหลากหลายของโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1.1 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน โดยวิธีการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 170 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.992 ตามวิธีการของ Cronbach (Online, 1990) ได้มาจากการ Try-out แบบสอบถาม

ขั้นที่ 1.3 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยวิธี Priority Needs Index (PNI Modified)

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ขั้นที่ 2.1 ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยนำผลจากการ

วิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1.1 และ 1.2 มายกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ขั้นที่ 2.2 เสนอร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) และปรับปรุงร่างรูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ขั้นที่ 3.1 ผู้วิจัยนำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ฉบับสมบูรณ์ที่สร้างขึ้นที่ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนที่ 2 แล้วนั้น ให้ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของรูปแบบผ่านแบบสอบถาม ซึ่งแบบตรวจสอบมีค่าความเชื่อมั่น 0.823 ตามวิธีการของ Cronbach

ขั้นที่ 3.2 นำข้อมูลและข้อเสนอแนะจากการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของรูปแบบ มาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ให้มีความสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=3.91$), ($SD=0.95$) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=3.88$), ($SD=0.99$) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.87$), ($SD=1.00$) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.86$), ($SD=0.97$) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.84$), ($SD=1.04$) ตามลำดับ

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.55 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=4.61$), ($SD=0.53$) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.60$),

($SD=0.55$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.56$), ($SD=0.58$) และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.55$), ($SD=0.55$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (PNI_{Modified}=0.20) รองลงมา ด้านการวัดและประเมินผล (PNI_{Modified}=0.19) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการนิเทศการศึกษา (PNI_{Modified}=0.18) และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (PNI_{Modified}=0.17) ตามลำดับ ตามตารางที่ 1 ดังนี้

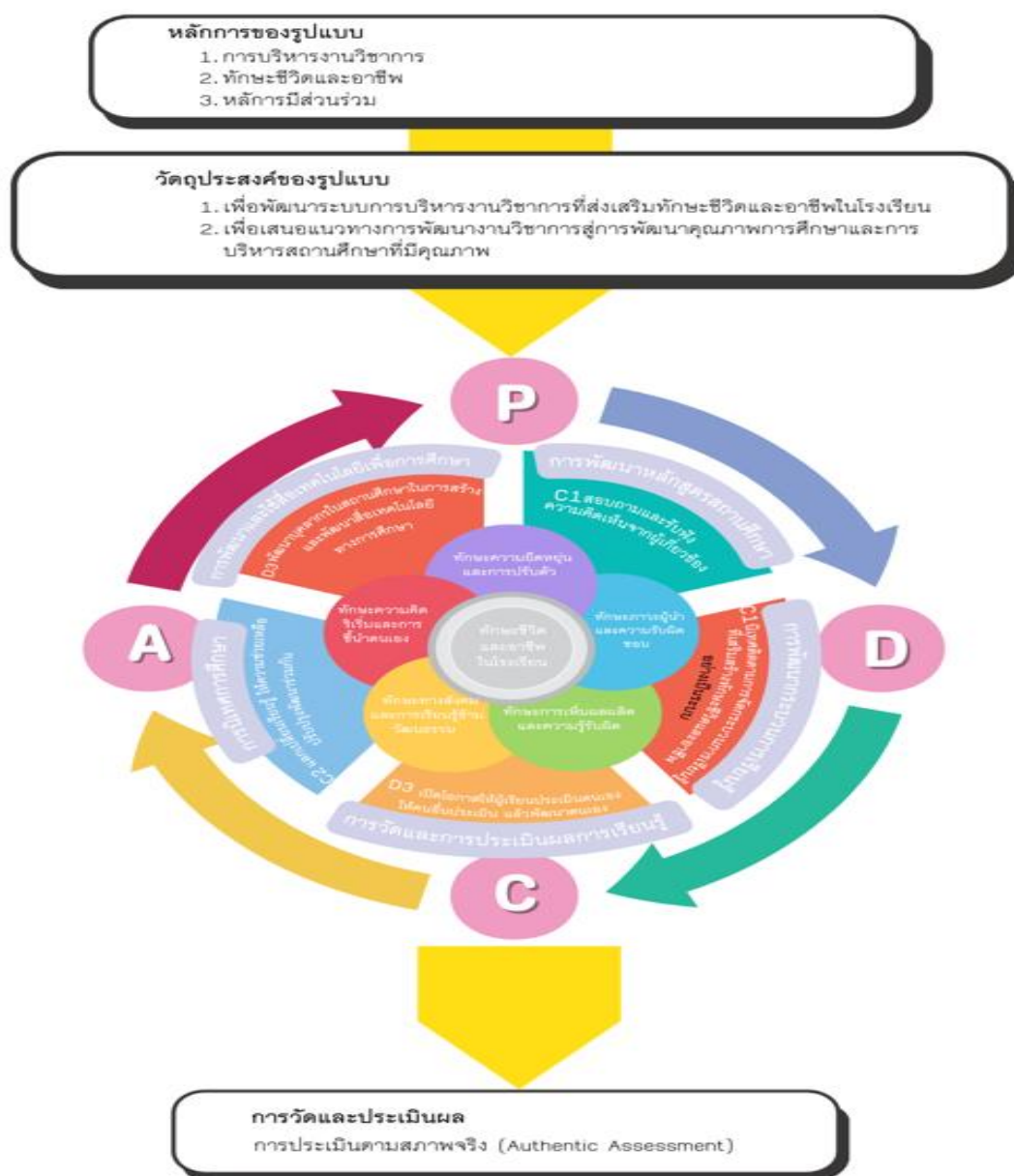
ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยรวมรายด้าน

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.84	1.04	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด	0.20*	1
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.86	0.97	มาก	4.56	0.58	มากที่สุด	0.18	3
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.87	1.00	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด	0.19	2
ด้านการนิเทศการศึกษา	3.91	0.95	มาก	4.61	0.53	มากที่สุด	0.18	3
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.88	0.99	มาก	4.55	0.55	มากที่สุด	0.17	4
รวม	3.87	0.99	มาก	4.58	0.55	มากที่สุด	0.78	

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 หลังจากตรวจสอบความเหมาะสมผ่านการจัดสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ออกประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ ทักษะชีวิตและอาชีพ และหลักการมีส่วนร่วม 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนางาน

วิชาการสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ 3) กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 5 ด้าน ผ่านกระบวนการ PDCA คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินตามสภาพจริง ตามภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

การประเมินการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ประกอบด้วย ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง

รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1. ความเหมาะสม	4.63	0.49	มากที่สุด
2. ความเป็นไปได้	4.62	0.50	มากที่สุด
3. ความเป็นประโยชน์	4.65	0.49	มากที่สุด
4. ความถูกต้อง	4.65	0.49	มากที่สุด
รวม	4.64	0.49	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในสภาพปัจจุบันมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการนิเทศการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นสองปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนในเขตพื้นที่ ขณะที่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษายังคงต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาธิป อัครนรากุล (2564, หน้า 73-74) และพูนภัทรา พูลผล (2554, หน้า 217-219) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการองค์ประกอบงานวิชาการอย่างรอบด้าน

ขณะเดียวกัน สภาพที่พึงประสงค์สะท้อนถึงความคาดหวังให้โรงเรียนมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้อย่างมีระบบ และมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนมากขึ้น โดยเฉพาะ

การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยโรงเรียนควรมีการบูรณาการความคิดเห็นจากชุมชนและภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติชัย อาหาญ (2565, หน้า 53); สิริดา สายมายา (2565, หน้า 45-47) และแนวทางของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 29)

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในครั้งนี้ ประกอบด้วย หลักการที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ กระบวนการดำเนินงานที่ใช้วงจร PDCA ตามแนวคิดของ Deming (1986, p. 88) และการวัดผลตามสภาพจริง ซึ่งได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่าสมบูรณ์ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง สะท้อนถึงศักยภาพของรูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันสอดคล้องกับแนวคิดของ McMillan & Schumacher (2001, p. 539) และการวิจัยของ วิชานา อับดุลเลาะ (2564, หน้า 4-6) ที่สนับสนุนแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ที่สำคัญในด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของการส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายการศึกษาเชิงคุณภาพกับการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ความรู้ใหม่ที่สำคัญประการแรก คือ การตระหนักถึงความจำเป็นในการบูรณาการองค์ประกอบของงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งในอดีตมักถูกจัดการอย่างแยกส่วน แต่จากการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบเหล่านี้ต้องเชื่อมโยงกันผ่านกระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) อย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพให้กับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังค้นพบว่าการมี “รูปแบบการบริหารที่ชัดเจน” ซึ่งประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน และแนวทางการประเมินผลอย่างสอดคล้องกับสภาพจริงของโรงเรียนในพื้นที่ สามารถช่วยให้สถานศึกษาวางระบบการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีทิศทาง นอกจากนี้ยังพบว่า “การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง” ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีความยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผลวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียช่วยให้หลักสูตรสามารถสะท้อนบริบทของชุมชนและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่มีความเหมาะสมและตอบสนองต่อทักษะที่จำเป็นในอนาคต ความรู้ใหม่อีกประการที่เกิดขึ้น คือ การเน้นให้ครูมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” มากกว่าการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงฝ่ายเดียว โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning และการประเมินผลรูปแบบใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้น อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การรับฟัง

และการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้ยังได้ข้อค้นพบเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งควรเป็นลักษณะของ “การนิเทศเชิงพัฒนา” มากกว่าการนิเทศเพื่อควบคุม โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การช่วยเหลือ และการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ความรู้ใหม่อีกด้านที่สำคัญ คือ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยชี้ว่าการส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อและใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้การเรียนรู้มีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับโลกแห่งอาชีพมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงแหล่งความรู้ของผู้เรียนที่มีพื้นฐานต่างกัน การค้นพบเหล่านี้ได้ต่อยอดไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ไม่เพียงแต่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่สุราษฎร์ธานี เขต 3 เท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่อื่น ๆ ได้เช่นกัน นับเป็นการพัฒนาความรู้ใหม่ที่มีทั้งมิติทางทฤษฎี และมิติการประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังช่วยยืนยันว่าการบริหารงานวิชาการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและอาชีพในอนาคต คือแนวทางที่สามารถขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ให้เข้าใจในทุกขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับศักยภาพความพร้อม และบริบทสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องอันได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. ควรเร่งพัฒนาในด้านการนิเทศการศึกษา เพราะผลการวิจัยพบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) สูงสุดตามผลการวิจัยสมควรนำไปแก้ไขเร่งด่วน
4. ควรศึกษาเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบเพิ่มเติมในการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ไปใช้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานตามรูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช พุทธศักราช พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- กิตติชัย อางหาญ. (2565). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เฉลิมชาติ เมฆแดง, นันทพงศ์ หมีแหละหมั่น, นรธสรพร เล็กคู่, วันฉัตร ทิพย์มาศ, ชัยวุธ ตรีกรทอง และวัลภา หมีแหละหมั่น. (2564). รูปแบบการพัฒนาความผาสุกในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. **วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ**, 7(1), หน้า 559-574.
- ชนาธิป อัครนรากุล. (2564). **แนวทางการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ฐานันท์ กันยา และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์. (2558). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. **วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 10(2), หน้า 101-110.
- ณัฐวัตร บัวพรหม. (2564). **การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พูนภัทรา พูลผล. (2554). **การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก**. วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งอรุณ หงษ์เวียงจันทร์. (2560). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันตก**. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ลักษณะประภา สุวรรณสมบัติ. (2565). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษาตามแบบวิถีวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

- วีชานา อับดุลเลาะ. (2564). **รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). **ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (2565). **รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.surat3.go.th/?page_id=12926 [2568, 10 ตุลาคม].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). **ทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิรดา สายมายา. (2565). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เอกชัย พุทธสอน. (2556). **แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Borg, W. R., & Gall, M. D. (1989). *Educational research. An introduction* (5th ed.). New York: Longman.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). (Online). Available: <https://www.scribd.com/document/454884152/Cronbach-1990-Essentials-of-Psychological-Testing-pdf> [2025, September 10].
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: Center for Advanced Engineering Study, Massachusetts Institute of Technology.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in education: A conceptual introduction* (5th ed.). New York: Longman.